

**Komunikat Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
z 17 lipca 2018 roku**

**Ochrona dzieci i młodzieży – priorytetem i zadaniem strategicznym
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji**

1. W art. 18 ust. 4 – 5 b ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji określone zostały standardy programowe obowiązujące dostawców usług medialnych, dotyczące ochrony małoletnich przed szkodliwym oddziaływaniem treści zawartych w audycjach i innych przekazach. Powyższe regulacje ustawowe zostały uzupełnione przepisami wydanego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji (dalej: KRRiT) rozporządzenia z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi.
2. KRRiT, wykonując ustawowe kompetencje w tej dziedzinie oraz wspierając rodziców i opiekunów w procesie ochrony małoletnich przed treściami, które mają lub mogą mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój małoletnich odbiorców, prowadzi okresowe kontrole programowe oraz korzysta z informacji przekazywanych w trybie skarg i wniosków przez odbiorców programów.
3. Obserwacje KRRiT i jej praktyczne doświadczenia w tym obszarze - wynikające m.in. z postępowań administracyjnych prowadzonych w zakresie odpowiedzialności prawnej nadawców - pozwalają na przyjęcie tezy, że pomimo wielu lat obowiązywania wymienionych regulacji, system kwalifikowania audycji do odpowiedniej kategorii wiekowej oraz oznaczania jej stosownym piktogramem, nie jest poparty właściwą, dogłębną i merytoryczną analizą programową, uwzględniającą wskazania dotyczące dopuszczalności emisji ze względu na cechy rozwoju dzieci i młodzieży charakterystyczne dla danego okresu ich życia oraz potencjalnego wpływu tych treści na prawidłowy rozwój fizyczny, psychiczny i moralny małoletnich odbiorców.

4. Powyższą tezę potwierdza praktyka nadawców polegająca na zaniżaniu kategorii wiekowych poszczególnych audycji, co skutkuje przesunięciem ich emisji na godziny wcześniejsze.
5. Jak wynika ze skarg nadsyłanych do KRRiT, przypadki takie podważają wiarygodność wprowadzonych przez ustawodawcę systemów: ochrony małoletnich i ostrzegania widzów oraz ograniczają ich praktyczną przydatność dla rodziców i wychowawców.
6. Zaniepokojenie KRRiT budzi zwłaszcza nieodpowiednie, zagrażające prawidłowemu rozwojowi dzieci, kwalifikowanie przez nadawców do kategorii „od lat 12” wielu audycji - w tym rozmaitych audycji realizowanych w konwencji tzw. docudrany - zawierających jednostronny obraz świata pełnego kłamstw, agresji, okrucieństwa, a nawet zbrodni, gdzie przemoc (fizyczna, emocjonalna i werbalna) często ma wymiar pozytywny i jest jedynym sposobem rozwiązywania problemów. Wskazane powyżej sceny mogą mieć trwałe, destrukcyjny wpływ na nieukształtowaną jeszcze w tym wieku psychikę małoletniego odbiorcy oraz przyczynić się do kształtowania antyspołecznych postaw i zachowań. Odbiór tego rodzaju treści wymaga bowiem pewnego poziomu dojrzałości psychicznej i intelektualnej, odpowiednich kompetencji poznawczych, jak i stosownego bagażu doświadczeń życiowych, którym zazwyczaj dzieci w tym wieku jeszcze nie dysponują.
7. KRRiT podkreśla, że naruszeniem prawa jest też ewentualna praktyka kwalifikowania przez nadawców do emisji po godzinie 23.00 (a zatem dla widzów, którzy ukończyli 18 rok życia) tych audycji, które z uwagi na sceny zagrażające prawidłowemu rozwojowi małoletnich odbiorców, w szczególności zawierające treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujące przemoc, nie powinny być w ogóle dopuszczane do rozpowszechniania w ramach linearnych usług audiowizualnych, zgodnie z treścią art. 18 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji.
8. Współczesna produkcja kinowa i telewizyjna coraz częściej sięga po drastyczne czy szokujące w treści i obrazie środki wyrazu. Niektóre nowe gatunki filmowe charakteryzują się dużą liczbą scen zawierających naturalistycznie ukazaną przemoc, drobiazgowym eksponowaniem bestialstwa, cierpienia, niekiedy tortur czy treści łączących seksualność z przemocą i agresją.
9. Trzeba zauważyć, że długotrwałe oglądanie scen brutalnej przemocy lub pornografii może pozostawić trwałe skutki w charakterze i osobowości małoletnich, wywoływać u

oglądającego gotowość do krzywdzących zachowań, a także sprzyjać akceptacji aktom agresji każdego typu, w tym seksualnej przemocy wobec kobiet.

10. Mając na uwadze dobro małoletnich odbiorców, KRRiT oświadcza, że nie będzie tolerować przypadków naruszania przez nadawców przepisów chroniących dzieci i młodzież. W każdym takim przypadku KRRiT będzie konsekwentnie stosować instrumenty prawne przewidziane w ustawie o radiofonii i telewizji. Jednocześnie KRRiT wyraża nadzieję, że nadawcy niezwłocznie podejmą niezbędne działania w celu wprowadzenia koniecznych zmian programowych w poczuciu odpowiedzialności za zdrowie i prawidłowy rozwój małoletnich widzów.

Przewodniczący KRRiT

Witold Kołodziejcki

